

nd imod Veien, som naturligtviis saa ligger fuldstændig inde paa hans egen Grund og holdes vedlige af ham selv alene. Der kan forekommer det mig, anføres mange og gode Grunde for at stille Veiene lige med andre Grundeiere, saavel med Hensyn til Rettigheder, som Forpligtelser. Jeg har her holdt mig til den ene Side af Sagen, som er Veienes Forpligtelse til at tage Hegn lige med andre Grundeiere, dog vel at mærke, med den meget store Begunstigelse, at de ikke behøve at lægge Jord til, og at det kun er de Grundeiere, der forøvrigt have Hegn om deres Lodder, som kunne gjøre Netten gjældende. Altsaa, denne Forpligtelse har jeg ønsket udtrykkelig bragt ind i Loven. Rettighederne for Veiene, Veicommunernes Retstilting som Grundeiere have de allerede gjort gjældende, og den behøves ikke videre at gjøres gjældende. Veicommunerne betragte sig allerede nu som Skændebehavere af disse Grundstykker, ikke alene som Færdselsmiddel, hvortil de dog aabenbart egentlig alene ere udlagte, men som Domainer, som Indtægtskilder, igjennem Afgroden paa disse Veie. Naar Veibestyrelserne betragte deres Veiterrainer — selvfølgelig ikke selve Veibanen, thi en saa ringe Færdsel findes der vist ikke paa nogen Veie, at der er Spørgsmaal om en nyttig Anvendelse i anden Retning af selve Veibanen — men Veiens Sider og Grøfter og en Allens Brede paa den anden Side af Grøften, som deres Eiendom, og gjøre Fordring paa Indlægten af dette Veiterrain igjennem Afgroden deraf, saa forekommer det mig at være ganske i sin Orden, at man ogsaa stiller Veiterrainet under samme Forpligtelse som al anden Jord, og altsaa navnlig her stiller Veivæsenet under de samme Forpligtelser med Hensyn til Hegnsforpligtelsen som andre Grundeiere. Vil man ikke her gaae ind paa en saadan Bestemmelse, saa maa jeg for mit personlige Vedkommende, naar en Fredningslov fremkommer — hvilket sandsynligtviis ikke vil skee fra min Side; jeg antager, at en anden Minister vil forelægge Fredningsbestemmelser for Rigsdagen — insistere paa, at Veiene saa ogsaa med Hensyn til Rettigheder blive stillede anderledes end andre Jordbrugere, navnlig med Hensyn til Rettigheden

til at optage Creaturer, som fra en vindhegnet Mark vandre ind paa Veiterrainet, og da navnlig saaledes, at der vel kan blive at tillægge Veien Erstatning for den Skade, der af Creaturer tilføies den som Veie, som Færdselsbane, men at der ikke kan tillægges den nogen Erstatning for den Skade, som tilføies Afgroden paa Veien. Et af Lo, enten maa man betragte Veiterrainet paa samme Maade som andre Grundstykker, eller ogsaa maa man, naar man ikke vil paalægge Veien de samme Forpligtelser, da ogsaa unddrage den de Rettigheder, som andre Grundstykker have. Derfor som jeg kunde forstaa det ærede Thing, navnlig det ærede Udvalg, og fremfor Alt det ærede Udvalgs Ordfører med den af mig foreslaaede Bestemmelse i § 11 for den Præs, at jeg modtog en Tilføining eller rettere en Undtagelse fra Netten til at fordre Hegn imod Veien, en Undtagelse af den Art, som den ærede Landssthingsmand her ligeoverfor (S. Jacobsen) nævnte, saa skulde jeg ansee det for at være meget heldigt. Denne Veienes Forpligtelse til ikke at bryde Hegn, uden at skaffe nyt Hegn tilstede, er jo iøvrigt anerkjendt i vor Lovgivning. Den bestaaer med Hensyn til de vigtigste af alle Veie, Senveiene; de ere ligesom forpligtede til, hvor de bryde gennem en hegnet Lod, at sætte Hegn mod den. Den bestaaer ligeledes, hvor nye Veie anlægges; hvor der ved nye Veie brydes Hegn, der bliver enten ligesom Hegn sat, eller ogsaa kan den tilstødende Grundeier fordre Erstatning gennem Taxation for den Ufred, som tilføies ham ved Veien. Veienes Hegnspligt har endvidere været erkjendt i selve Frd. af 1794, idet det udtrykkelig siger, at Landveisgrøfter af en vis Brede skulde betragtes som lovligt Hegn. Der har man altsaa ogsaa paalagt Veiene hele Hegnsbyrden; man har bygget de nye Landeveie saaledes, at de i Genhold til Forordningen 1794 ere heguede med lovligt Hegn paa hele deres Strækning imod Naboen. Nu erkjender man, at disse Hegn, tørre Landveisgrøfter, ikke mere kunne ansees som lovligt Hegn; men jeg synes da, at den naturlige Følge deraf maatte være, ikke at man for Fremtiden fritager Veiene for Hegnspligten, men